

Loppert Csaba (1975–1978)

Milyen volt a közösség?

A kollégiumot inkább lakhelynek, barátkozó helynek éreztem, mint tehetséggon-dozó intézménynek, haverok voltunk. Eljártunk beszélgetni, mulatni a Béke-tanszékre, időnként a Gödörbe, a Sárkányba is. Utóbbit úgy hívtuk, hogy a „tízforintos étterem”, mert tíz forintba került egy rántott hús rósejbnivel, tizen-kettőbe, ha salátát is kért az ember. A Radnóti Gimnázium udvarán focizgattunk, volt ott egy bajnokság, az Eötvösnek saját csapata volt. Emlékszem halványan Zalán Tibi, Krajcsi Peti és Józsa Misi játékára. Volt egy kis helyiség, a „kiskupi”. Ez – nevével ellentétben – arra szolgált, hogy éjszaka ott készüljünk fel a más-napi vizsgára vagy zárthelyire. Voltak kísérletek, hogy neves előadókat hívjunk meg, és velük beszélgessünk, vitatkozzunk. Egy ilyen eseményre emlékszem, ami-kor Straub F. Brunó, a biológus-tudományszervező volt a vendégünk. Már akkor idős volt, később a Népköztársaság Elnöke is lett, de nem hagyott bennem mély nyomokat ez az esemény.

A rendszer jelen volt a Kollégiumban?

Azt hiszem, nem nagyon, mi már akkor szabadon gondolkodhattunk. Az más kérdés, hogy mindenki tudta: nyilvánosság előtt mit szabad, és mit nem szabad mondani. Írásban pedig valamennyien alkalmazkodtunk a Kádár-rendszerhez. A hetvenes években Szegeden még nem nagyon működött a szamizdat nyomda. De azért mentek közöttünk a pletykák arról, hogy ki lehet a besúgó: általában azok, akik zsarolhatók voltak.

Milyen volt az igazgató?

Erről tudok a legtöbbet mesélni. 1975-ben, amikor a Kollégiumba költöztem, még Grossmann Ferenc lehetett az igazgató, aki, úgy emlékszem, közgazdász volt. Ke-veset láttuk. Úgy tudom, később külügyi pályára került Németországba, ezért ment el. Utána jött Nagy Géza, aki Budapestről járt le a Francia Tanszékre, és tanárom volt az egyetemen. Nagy tervekkel érkezett a Kollégiumba. Ő gyakorolta rám, de másokra is, főleg a francia szakos diákokra a legnagyobb hatást, világ-szemléletével is. Én szinte szellemi édesapámnak tekintettem. Amit a polgári létről, a polgári kultúráról, az értelmiségről, a francia szellemről mondott és taní-tott nekünk, a mai napig ott motoszkál a fejemben. Írt egy könyvet is az *Egyedi egyetemes* címmel. Munkássága és írásai, melyek talán kiadatlanul hevernek va-lahol, több figyelmet és méltatást érdemeltek volna és érdemelnének. De a nem francia szakos diákok is szerették, elsősorban jó humora, nyitottsága, toleranciája, szellemessége és franciás műveltsége miatt.

Annak illusztrálására, hogy milyen nagyszerű humora volt, elmesélek egy rö-vid történetet. 1981 körül szívinfarktust kapott. Egy sertés szívbillentyűjét ültet-ték be az elhasználódott saját billentyű helyébe. Óriási, egész napos műtét volt,

nagy kockázattal. Amikor két nappal később bementem hozzá a klinikára, fáradtan, meggyötörten így köszöntött: Szervusz, fiam, „itt a kezem nem disznólab”.

Fiatalos gondolkodása és stílusa, az, hogy nem rejtette véka alá a véleményét, sokaknak nem tetszett. Finoman és humorral, de mindig megmondta, amit gondolt: azóta is irigylem őt ezért a képességéért. Talán ezért volt az, hogy a tudományos pályán, az intézményi ranglétrán, a karrieristák, a bürokraták világában nem nagyon érvényesült.

Élőek voltak a hagyományok?

Nagy Géza személye jelentette tulajdonképpen azt a vékony fonalat, amely összekötötte a szegedi Eötvös Kollégiumot a budapesti Eötvössel és mintaképevel, a párizsi École Normale Supérieure-rel. Nem véletlen, hiszen valamikor ő maga is tagja volt a budapesti Eötvös Collegiumnak. A pesti intézmény történetét taglaló Szász Imre-kötetről és Fodor András *Naplójáról* szó esett közöttünk is. Arról azonban akkor nem tudtunk, hogy a szegedi Eötvös Kollégiumot 1931-ben Klebelsberg Kuno alapította, vagy hogy 1956-ban Grasselly Gyula szervezte újjá. Viszont sokat mesélt nekünk Nagy Géza az École Nationale d'Administrationról, a francia elitképző intézményről, melyhez hasonló Magyarországon nem létezett és a mai napig sincs. Az ott szerzett diploma rendkívül értékes papírnak számít, birtokosa előtt nyitva állnak a francia államigazgatás vezető posztjai. Nagy Géza professzor úr szeretett volna valami ehhez hasonlót megvalósítani Magyarországon is, még a kilencvenes években is tárgyalt különböző állami vezetőkkel erről, de próbálkozásai nem értek célt.

Hogyan alakult az Ön pályafutása?

Az Akadémia Filozófiai Intézetében dolgoztam nyolc évig és részben ezt is Nagy Gézának köszönhetem, a filozófia iránti olthatatlan vonzalmat ő táplálta belém. Később sokáig tolmácként, fordítóként dolgoztam, majd az újságírás felé vitt az utam, ma a Valóság című folyóirat szerkesztője vagyok, és szemlét készítek külföldi folyóiratokról. Sokat foglalkoztam a hazai és nemzetközi szociáldemokráciával és történetével, több tanulmányt és egy könyvet is írtam róla.

*Az interjút Varga-Orvos Zoltán készítette 2010-ben Budapesten
Szerkesztette: Nagyillés János*